

Tribună a ideilor și a poeziei

Un personaj din Pescărușul lui Cehov spune: „Nu se poate trăi fără teatru“. E adevărat. E din ce în ce mai adevărat. Într-o epocă în care arta teatrală e pusă în acele cutii de conserve numite video-casete, nevoia contactului uman scenă-sală devine tot mai puternică.

Pentru familia noastră teatrală, care găsește în comunicarea directă cu ceilalți rațiunea ei de a fi, ziua de 27 martie e o sărbătoare a solidarității și un prilej de meditație asupra destinului artei.

Anul acesta, un eveniment cu totul deosebit precede Ziua mondială a teatrului. Între 17 și 22 martie, în clădirea UNESCO, la Paris, oameni de teatru de pe toate meridianele și-au dat întâlnire pentru a analiza, discuta și dezbate principalele probleme ale teatrului în lumea contemporană.

Eveniment de importanță majoră, Conferința generală a I.T.I. își propune, totodată, să formuleze anumite sugestii privind evoluția artistică și socială a artei teatrale, sugestii care vor fi oferite ca o bază de reflecție guvernelor țărilor participante.

Institutul Internațional de Teatru, a cărui preocupare constantă este afirmarea teatrului în viața internațională, va supune Conferinței o problemă axată pe ideea afirmării importanței omului de teatru ca animator al vieții culturale și ca agent de coeziune socială.

Având drept premisă înțelegerea teatrului ca mijloc de comunicare interumană, ca nobil instrument în apărarea păcii și libertății, ca factor formativ de înaltă valoare, ca tribună a ideilor și a poeziei, organizatorii Conferinței au propus o agendă de teme diverse, în a căror dezbatere vor fi antrenate personalități de anvergură ale vieții teatrale mondiale.

Rolul social al teatrului constituie principala temă a discuțiilor, în cadrul cărora vor fi analizate aspecte privind statutul omului de teatru în societatea contemporană, locul teatrului în sistemul educațional, însemnătatea teatrului de amatori — a unui teatru de amatori de bună calitate —, a teatrului pentru copii și tineret, responsabilitatea criticului teatral. Acestei dezbateri îi este subsumată și ideea, foarte prețioasă, a teatrului ca factor de continuitate al unor culturi specifice, în cazul minorităților lingvistice.

O altă temă ce va fi abordată privește situația autorilor dramatici și a compozitorilor. Va fi accentuată necesitatea implicării cât mai profunde a autorilor în producția teatrală. Mi se pare salutară recomandarea ca autorilor dramatici să li se ofere posibilitatea de a participa efectiv la munca de transpunere scenică a propriilor opere. De asemenea, bine venită este și perspectiva introducerii unor formule organizatorice care să permită o largă lectură a manuscriselor și difuzarea lor chibzuită, pe scară națională și internațională. La același capitol este înscrisă și problema „comenzii sociale“.

Formarea profesională a artistului și statutul său social vor ocupa un spațiu larg de discuții. Se consideră o datorie asigurarea condițiilor de perfecționare profesională a actorului, a stagiilor de reciclare, care trebuie să devină o permanentă în munca de creație. Recunoașterea și statutarea drepturilor morale și materiale ale artistului în societate îi vor asigura acestuia echilibrul moral, iar respectul unanim pentru nobila meserie de actor va avea, fără îndoială, un rol catalizator în ce privește împlinirea prin creație.

Și, pentru că publicul este cel de-al doilea factor fundamental al teatrului, pentru că problema comunicării a devenit atât de acută în societatea contemporană, se impune, în mod firesc, căutarea unor soluții care să mărească accesibilitatea actului teatral.

Chemat să răspundă imperativelor majore ale epocii, teatrului îi revine din ce în ce mai mult menirea de a deveni o prezență activă pe plan social și politic, de a solidariza largi categorii de public în vederea soluționării problemelor care somează conștiința contemporană.